

AD CARDINALITIAM:

478

QVAESTIO MEDICA MATVTINIS AGITANDA DISPV-
TATIONIBVS, IN SCHOLIS MEDICORVM, DIE IOVIS XXVII. FEBRVARII, MAGISTRO
IACOBO COVSINOT DOCTIORE MEDICO MODERATORE.

An plenior diæta securior?

T extrema gaudij luctus occupat, sic extremum vitæ mors: illa incluso intus cœlesti calore, qui in animalibus viget zoophytis, imò & stirpibus nititur, consistit: seruat huius solius beneficio alimentum analogum, aliàs contrarium, fortean venenum viuens trahit, immutat, conficit, assimilât, illo nutritur, vegetat. Atque vt præfenti calore stat effulgetque vitâ; sic illo absente cadit & extinguitur, statimque mors aduenit, naturæ terror & hostis. Periretamen & citò in tennes auras euanesceret vitæ fons & dator, nisi æthereus ille ros oleosus & pinguis, visuque imperceptibilis, in partium simularium substantiam insertus cum suo lentore aleret, & ab interitu vindicaret: vnde ille quasi vitæ faber & opifex; iste illius custos patetque nutritius, & causa τῆς μακροβιότητος ἢ βραχυβιότητος.

N NATVM ergo in viuente, tam quod, quàm in quo vitæ principium, innatum & eiusdem vitæ desiderium. Vnde homo ab ipso ortu *ἀποδιδωκεν* vescitur, bibit, conficit, excernit, familiare appetit, ceterâq. nutritionis exercet & obit munia, quibus vitam, cœleste illud benignæ parentis munus, rucatur, quod assumpto per os & gulam conuenientes tritaq. vias; imò & insuctas, anum, nares, totâque cutim, sed præcipuè vmbilico gestantis superpositam, perficit alimento: sine quo quis bene sensatus vitam vltra septimum ad summum vndeinum diem prorogari posse pronunciet? sic primigenia illa & innata ab ortu humiditas facîle dissipabilis, nullâque arte in perpetuum proroganda, aduentitia indiget fartura; ideòque nouum, frequens, familiare, simile exhibendum pabulum, ne tam citò ab inginito calore exhauriatur.

I NC necessarium ad vitam alimentum, sed in illo exhibendo, Deus bone! quot conditiones? quot leges? quantitatis & qualitatis seruanda ratio & mensura, ætatis, temperamenti, tempestatis, sexus, regionis, cōsuetudinis. At præ omnibus maxima est sanitatis, aut morbi prærogatiua: in illa crassior, plenior; in isto tenuior, paucior seruanda. Idem verò morborum & morbi temporum & naturæ aggrauantium indicatio, penicillimè disquirenda. Quibus omnibus sua proportio & tonus, quem vltra citràque nequit consistere rectum. Nam in tenui victu, vt in pleniore, vtroque delinquitur. A ciborum copiosiore farragine impediuntur morborum *καρσιος* & *λιψος*: sed ab inedia mirum in modum ægri vires labefactantur & exoluntur.

A illis legibus varij introducti sunt cibi assumendi tam ab ægris quàm à sanis diorismi. Nonnulli plenior, alij tenuior indigent diæta. Meridionalis plagæ accolæ septentrionalibus inediam facilius ferunt: ætate feruidiores exsuccis senibus & mulieribus viri, vt melancholici pituitosis voradores: quibus pinguis aqualiculus propenso sexquiped extat, gracilibus minus famelici. Contrâ verò hyemali tempore, quo ventres calidiores, quàm verno (quo prudens clusiales ferias indixit Ecclesia) copiosioris cibi necessitas. Ab iisdem legibus, pro variâ diæta, ciborum temperie, tenuitate, crassitie, vtendi modo, coloris, temperamenti, & morum diuersitas: nam viuidiore cutis colore decorantur, statura procior, corpore magis carnosio ornantur, temperamento item magis ad calorem inclinante, moribus & dulcoribus & humanioribus *παισιωδεις*: contrâ verò colore subnigro, temperamento melancholico, solitudinarij, & moribus amarulentioribus *μυροσποινεις* præditi conspiciuntur.

E C aliundè periculi & securitatis morborum differentie: periculosi à plenitudine; periculosiores ab inanitione, hinc *σπερμα* *ταυτα*, *καὶ ἡ, καὶ ὁ, καὶ ὁ, καὶ ὁ*. Nam & aqua aliquo inter alimenta numero reponenda, & panis lotus, & cremor hordei, & Hippocratis prissana & pisces saxatiles, & fructus horarij, & vinum oligophorum in tenui victu plus minus numerabuntur; imò & carniū leuiter elixarum iuscula, ipsâque gelatina nobis septentrionalibus largiori victui assuetis, quæ & similia chronicis affectionibus, imò & acutis, primis morbi temporibus plenius concedentur. Contrâ verò paucior in statu, aut accedente crysi, tum naturâ morbi excretionem satagente: ægris diæta præscribetur. Quamuis & tùm, & toto morbi decursu, securius sit ægrum plenior victu alere, quàm in tenui victu aliquod erratum commisisse.

Ergo plenior diæta securior.

F. M. P.
P. M. P.

Afferebat Lutetiæ Gulielmus de la Claye Gifortianus, A. R. S. M. DC. XIV.